

PREZYDENT MIASTA KROSNA

INFORMACJA
z realizacji Programu Profilaktyki
i Promocji Zdrowia za 2024 r.

Krosno, luty 2025 r.

WSTĘP

Kluczowym dokumentem, który określa plan działań dla Miasta Krosna w obszarze ochrony zdrowia jest Strategia Rozwoju Miasta Krosna na lata 2023 – 2030.

Jednym z kierunków działań w obszarze wymiaru społecznego jest Zdrowie, w zakresie którego mieści się szeroko pojęta profilaktyka, promocja zdrowia i działania ukierunkowane na zapewnienie mieszkańcom wsparcia w zakresie zdrowia psychicznego. Ponadto realizowane przez Gminę Miasto Krosno programy polityki zdrowotnej wpisują się w krajowe i lokalne strategie zdrowotne, a ich obszary działania zgodne są z następującymi dokumentami:

- Strategią „Zdrowa Przyszłość” Ramy Strategiczne Rozwoju Systemu Ochrony Zdrowia na lata 2021–2027, z perspektywą do 2030 r. – Obszar: Pacjent, Cel 1.4 (Zdrowie publiczne) Rozwój profilaktyki, skuteczna promocja zdrowia i postaw prozdrowotnych;
- Priorytetami zdrowotnymi określonymi Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 27 lutego 2018 r. w sprawie priorytetów zdrowotnych;
- Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021-2025: Cel operacyjny 5: Wyzwania demograficzne;
- Mapami Potrzeb Zdrowotnych na okres 2022-2026;
- Wojewódzkim planem transformacji dla województwa podkarpackiego na lata 2022-2026 - obszar działań czynniki ryzyka i profilaktyka: Zwiększanie świadomości w zakresie konieczności uczestnictwa w badaniach profilaktycznych;
- Narodową Strategią Onkologiczną na lata 2020-2030;
- Programem Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Krosna na lata 2024-2027.

Działania podejmowane przez Gminę Miasto Krosno w obszarze ochrony zdrowia pełnią pomocniczą rolę w stosunku do gwarantowanych świadczeń zdrowotnych, finansowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia i realizowanych przez podmioty lecznicze.

Realizacja Programów polityki zdrowotnej przyczynia się do osiągnięcia celu strategicznego tj. działań na rzecz poprawy zdrowia i związanej z nim jakości życia mieszkańców. Cel ten realizowany jest poprzez zapewnienie mieszkańcom Miasta dostępności do usług medycznych w zakresie profilaktyki zdrowotnej, oddziaływania na czynniki kształtujące zdrowie oraz prowadzenie edukacji zdrowotnej.

Realizatorzy programów polityki zdrowotnej oraz działań profilaktycznych zostali wybrani w drodze rozstrzygnięcia otwartych konkursów ofert – zgodnie z zapisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej oraz ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym.

Programy polityki zdrowotnej

Programy polityki zdrowotnej (PPZ) mogą być opracowywane, wdrażane, realizowane i finansowane przez ministrów oraz jednostki samorządu terytorialnego (JST). Podstawą prawną realizacji ww. działań jest art. 48a ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Wzór PPZ określa rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie wzoru programu polityki zdrowotnej, wzoru raportu końcowego z realizacji programu polityki zdrowotnej oraz sposobu sporządzenia projektu programu polityki zdrowotnej i raportu końcowego z realizacji programu polityki zdrowotnej. Rozpoczęcie wdrożenia, realizacji i finansowania PPZ może nastąpić wyłącznie po uzyskaniu pozytywnej lub warunkowo pozytywnej opinii Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji.

Następnie po przyjęciu programu polityki zdrowotnej przez organ uchwałodawczy, Prezydent przystępuje do wyboru realizatora programu. Zgodnie z ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych wybór realizatora programu dokonuje się w drodze otwartego konkursu ofert. Z podmiotem wykonującym działalność leczniczą, który wygra konkurs jednostka samorządu terytorialnego zawiera umowę. Realizacja programu podlega ścisłej współpracy pomiędzy Realizatorem a JST, szczególnie w takich zadaniach jak promocja, monitorowanie i ewaluacja.

I. W 2024 r. Gmina Miasto Krosno zrealizowała następujące programy polityki zdrowotnej:

1. „Program wczesnego wykrywania nowotworów jelita grubego wśród mieszkańców Miasta Krosna w roku 2024”

Program realizowany był przez podmiot leczniczy - MT MEDIC Specjalistyczna Praktyka Lekarska Tomasz Stapiński przy ul. Korczyńskiej 43.

W programie udział wzięło 131 osób. I etap realizacji programu polegał na konsultacji lekarskiej i edukacji zdrowotnej, w ramach której każdy uczestnik otrzymał informacje w zakresie profilaktyki raka jelita grubego. Po przeprowadzeniu przez lekarza kwalifikacji do badania przesiewowego, 101 osób zostało skierowanych do kolejnego etapu tj. kolonoskopii.

Osiągnięto w pełni zakładany cel główny tj. objęcie działaniem 101 osób. W trakcie realizacji programu wykryto dwa przypadki nowotworu raka jelita grubego, a u 19 pacjentów zdiagnozowano polipy gruczolakowate jelita grubego.

Koszt realizacji programu w tym koszt akcji informacyjnej, konsultacji lekarskich oraz badań przesiewowych wyniósł 64 940,00zł brutto.

2. „Program polityki zdrowotnej w zakresie rehabilitacji leczniczej mieszkańców miasta Krosna powyżej 65 roku życia na lata 2024-2026”

Program został opracowany w odpowiedzi na postępujący proces starzenia się społeczeństwa Miasta Krosna oraz rosnące obciążenie populacji chorobami przewlekłymi i zapalnymi układu kostno-stawowego i mięśniowego. Realizacja programu wynika również z niewystarczającej na terenie miasta dostępności do świadczeń zdrowotnych w zakresie „rehabilitacji leczniczej” finansowanej ze środków publicznych. Realizatorem Programu na lata 2024-2026 został podmiot leczniczy - NZOZ FIZJO-TEK przy ul. Kisielewskiego 1 w Krośnie.

Głównym celem programu jest zmniejszenie dolegliwości bólowych u co najmniej 30% uczestników dotkniętych problemem urazów, chorób obwodowego układu nerwowego lub chorób układu ruchu poprzez kompleksowe działania rehabilitacyjne prowadzone na terenie miasta Krosna w latach 2024-2026. U każdego uczestnika, zakwalifikowanego do programu przeprowadzono na wstępie wizytę fizjoterapeutyczną, podczas której opracowano indywidualny plan rehabilitacji. Następnie każdy uczestnik brał udział w edukacji zdrowotnej oraz w 10 – dniowym cyklu zabiegów fizjoterapeutycznych, dostosowanych do rodzaju schorzenia.

Realizator NZOZ FIZJO-TEK przy ul. Kisielewskiego 1 wykonywał rehabilitację leczniczą dla seniorów w swojej siedzibie oraz przy pomocy podwykonawców w następujących podmiotach leczniczych na terenie Miasta Krosna:

- EUROMED przy ul. Bursaki 29 b;
- NZOZ Zakład Leczenia Chorób Narządu Ruchu s.c. Krosno ul. Bursaki 29b;
- NZOZ SPECMED przy ul. Paderewskiego 4;
- NZOZ Krosno-Zdrowie Sp. z o.o. ul. Tysiąclecia 13;
- NZOZ Centrum Medyczne Zdrowy styl Sp. z o.o. ul. Wojska Polskiego 43.

W 2024 roku w programie udział wzięło 260 osób. Posługując się najbardziej popularną skalą służącą do subiektywnej oceny odczuwania bólu (VAS - z ang. Visual Analogue Scale, czyli wizualna skala analogowa) u ponad 99 % pacjentów doszło do zmniejszenia dolegliwości bólowych. Na zakończenie udziału w Programie Realizator przygotował ankietę satysfakcji pacjenta, którą uzupełniło 150 osób. Wszyscy ankietowani pozytywnie ocenili realizację programu oraz Wykonawców. Wyrazili także nadzieję, że podobne programy będą realizowane w przyszłości.

Koszt realizacji programu wyniósł – 149 950,00 zł brutto, w tym zawarty został koszt zarówno akcji informacyjnej, edukacyjnej, jak i rehabilitacji leczniczej. Program jest kontynuowany w 2025 roku.

3. „Program Profilaktyki i Wczesnego Wykrywania Osteoporozy Wśród Mieszkańców Krosna na lata 2023-2025”

Program ma na celu utrzymanie wysokiego poziomu wiedzy z zakresu profilaktyki osteoporozy oraz zapobiegania złamaniom osteoporotycznym. Skierowany jest głównie do kobiet, które ukończyły 65 rok życia.

Program obejmował następujące działania:

- ocenę ryzyka wystąpienia poważnych złamań osteoporotycznych z użyciem narzędzia FRAX;
- pomiar gęstości mineralnej kości z wykorzystaniem badania densytometrycznego dla osób, które w narzędziu FRAX uzyskały wyniki dziesięcioletniego ryzyka poważnych złamań osteoporotycznych;
- lekarską wizytę konsultacyjną dla osób, które miały wykonane badanie densytometryczne;
- działania edukacyjne na temat profilaktyki osteoporozy.

W ramach programu zostało przebadanych 800 kobiet, u których 591 miało wykonany pomiar gęstości mineralnej kości (BMD) za pomocą metody densytometrii (DXA). Dotychczasowa realizacja programu pokazała jak wiele mieszkanki Miasta Krosna zmagają się z problemem osteoporozy, o czym świadczy liczba kobiet skierowanych na badania DXA oraz wysoki odsetek uczestników (ponad 26%), których skierowano na dalsze leczenie do specjalisty. W ramach programu odbyły się również szkolenia personelu medycznego oraz kampanie informacyjne dla mieszkańców.

Program uzyskał dofinansowanie w wysokości 80% kosztów programu w ramach konkursu Ministerstwa Zdrowia. Środki te pochodzą z subfunduszu rozwoju profilaktyki wyodrębnionego w ramach Funduszu Medycznego Ministerstwa Zdrowia.

Koszt Programu w latach 2023-2024 wynosi 191 430,00 zł w tym: środki z Funduszu Medycznego - 128 800,00 zł, środki własne Gminy Miasto Krosno - 62 630,00 zł. Program jest kontynuowany do końca grudnia 2025 roku.

II. Działania w obszarze ochrony i promocji zdrowia:

1. Działania w zakresie promocji zdrowia psychicznego

Promocja zdrowia psychicznego jest jednym z głównych celów strategicznych Narodowego Programu Zdrowia, dlatego podjęto działania umożliwiające zarówno dorosłym, jak i dzieciom oraz młodzieży skorzystanie z bezpłatnej pomocy psychologicznej, mającej zapobiegać zaburzeniom psychicznym oraz sytuacjom kryzysowym.

Realizacja zadania w zakresie promocji zdrowia psychicznego w 2024 roku polegała na prowadzeniu punktu konsultacyjnego dla mieszkańców Gminy Miasto Krosno w zakresie udzielania wsparcia psychologicznego.

Zadanie było realizowane przez NZOZ SPECMED przy ul. Grodzkiej 47 a w Ośrodku środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dzieci i młodzieży przy współpracy psychologa oraz psychoterapeuty. W trakcie realizacji z bezpłatnych porad skorzystało 70 mieszkańców Krosna. Dzięki realizacji powyższego zadania mieszkańcy mieli możliwość uzyskania fachowego wsparcia, diagnozy przedstawionych problemów oraz uzyskania informacji o dostępnych formach wsparcia, które są finansowane przez NFZ. Na zadanie przeznaczono środki w wysokości 15 000,00 zł.

Dodatkowo w ramach realizacji celów Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Miasta Krosna na lata 2024-2027 w grudniu 2024 odbyły się dwa szkolenia dla pedagogów i psychologów pracujących w krośnieńskich szkołach. Szkolenia obejmowały

zagadnienia dotyczące: zaburzeń lękowych i zachowań agresywnych oraz depresji i zaburzeń odżywiania u dzieci i młodzieży. Szkolenia miały na celu poszerzenie wiedzy w zakresie diagnozy problemów związanych ze zdrowiem psychicznym uczniów, propozycje gotowych scenariuszy lekcji profilaktycznych oraz promowania zdrowych nawyków i stylu życia.

Ponadto opracowano i przygotowano we współpracy z psychologiem Vademecum zdrowia psychicznego, które stanowi kompendium wiedzy na temat form i miejsc pomocy na terenie Miasta Krosna dla osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego. Vademecum zostało przekazane pedagogom i psychologom, pracującym w krośnieńskich szkołach oraz rozpropagowane w podmiotach leczniczych.

2. Szkoła Rodzenia

W 2024 r. Gmina Miasto Krosno, z uwagi na niski wskaźnik urodzeń dzieci w krośnieńskim Szpitalu, podjęła działania umożliwiające przyszłym rodzicom udział w bezpłatnych zajęciach z zakresu edukacji pn. „Szkoła Rodzenia”. Realizatorem zadania z zakresu zdrowia publicznego był Wojewódzki Szpital Podkarpacki im. Jana Pawła II w Krośnie, który w 2024 roku utworzył Szkołę Rodzenia pn. „Moc Narodzin” w budynku Szpitala przy ul. Grodzkiej 45.

Z projektu skorzystało 20 par zamieszkałych na terenie Miasta Krosna. Uczestnicy wzięli udział w sześciu cyklicznych spotkaniach w zakresie przebiegu ciąży, porodu, połogu i opieki nad noworodkiem.

Środki finansowe przekazane na powyższe zadanie wyniosły 9000 zł.

3. Ochrona zdrowia – wsparcie przewlekle chorych w ich środowisku domowym

Biorąc pod uwagę potrzeby osób przewlekle chorych oraz ich opiekunów, Gmina Miasto Krosno po raz kolejny ogłosiła w 2024 roku konkurs z zakresu ochrony zdrowia pn. „Wsparcie przewlekle chorych mieszkańców Krosna w ich środowisku domowym”. Realizatorem zadania była Fundacja Dotyk Anioła, w ramach którego przeprowadzono edukację zdrowotną osób przewlekle chorych oraz ich rodzin w zakresie zasad pielęgnacji i codziennej opieki nad osobami zależnymi. Dodatkowo 25 osób otrzymało profesjonalną opiekę pielęgnacyjną oraz doradztwo w zakresie leczenia ran przewlekłych. Koszt realizacji zadania wyniósł 16 900 zł, w tym środki Gminy Miasto Krosno to kwota 10 000 zł.

WNIOSKI

Profilaktyka jako szereg działań mających na celu zapobieganie chorobie, polega na unikaniu poważniejszych konsekwencji choroby poprzez jej wczesne wykrycie i leczenie. Celem profilaktyki jest również podjęcie szybkich i skutecznych działań, które zahamują postęp lub powikłania już istniejącej choroby. Istotnym elementem profilaktyki jest także edukacja zdrowotna, mająca na celu zapobieganie powstawaniu niekorzystnych wzorów zachowań społecznych, które przyczyniają się do podwyższania ryzyka choroby.

Prowadzenie szeroko zakrojonych działań profilaktycznych przynosi w krótszej lub dłuższej perspektywie czasowej wymierne korzyści dla społeczeństwa w postaci:

- poprawy świadomości zdrowotnej populacji,
- poprawy stanu zdrowia ludności,
- zmniejszenia liczby osób z powikłaniami chorób,
- zmniejszenia liczby zachorowań i zgonów,
- zwiększenia wykrywalności chorób we wczesnym stadium rozwoju,
- zwiększenia odsetka wyleczeń,
- zmniejszenia absencji chorobowej,
- obniżenia kosztów leczenia,
- mniejszych strat finansowych (zasiłki chorobowe, straty produkcyjne).

Działania podejmowane przez Gminę Miasto Krosno w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia, wpływają na podniesienie świadomości i zainteresowania mieszkańców Krosna dbałością o własne zdrowie.